

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4110/2019
11.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милутин Милаковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Миле Којадиновић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 545/18 од 22.02.2019. године, у седници одржаној 11.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 545/18 од 22.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 1571/15 (2013) 17.11.2016. године, која је исправљена решењем истог суда П 1571/15 (2013) од 07.06.2017. године и П 1571/15 (2013) од 11.12.2017. године, захтев којим је тражено да се обавезе тужени да на име дуга исплати тужиоцу 1.102.258,59 динара, са законском затезном каматом од 05.11.2012. године до исплате, као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, одбијен је, као неоснован, усвојен је компензациони приговор туженог у висини од 50% и обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати 38.258,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 545/18 од 22.02.2019. године, ставом првим изреке, жалба је усвојена и првостепена пресуда преиначена, тако што је обвезан тужени да тужиоцу исплати 1.102.258,59 динара, са законском затезном каматом од 05.11.2012. године до исплате и на име трошкова поступка 263.122,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а приговор компензације туженог до износа од 440.000,00 динара је одбијен. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова жалбеног поступка плати 82.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против првостепене пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене која је од одредаба Закона о парничном поступку, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, у сврху коришћења средстава кредита за куповину стоке, које је обезбеђивао Фонд за развој АП Војводине (у даљем тексту Фонд), ВВ, заједнички пријатељ покојног оца тужиоца, АА и туженог, ангажован је за регистрацију земљорадничке задруге у ... (чији је директор био тужени, а председник Управног одбора отац тужиоца), односно Удружења сточара „ГГ“ ... Отац тужиоца је са Фондом 30.05.2006. године закључио уговор, којим су му одобрена средства кредита у висини од 1.305.000,00 динара, са роком враћања од 5 година, доспећем рата свака 4 месеца и грејс периодом од 2 године. Туженом и члановима његове породице у исто време одобрен је од стране Фонда кредит у висини од 115.000 евра. Средствима од добијеног кредита отац тужиоца је од АД „ДД“ ... купио стоку, за коју је по купопродајном уговору закљученим 28.07.2006. године исплатио 1.036.800,00 динара. Од средстава кредита купио је још једно теле, које је предао адвокату ВВ, као накнаду за адвокатске услуге, везан за сачињење уговора о заједничкој производњи од 01.09.2006. године. Овај уговор закључили су отац тужиоца и тужени и њиме уредили међусобне односе у циљу одржања, узгоја и остваривања добити поводом купљене стоке по основу кредита добијеног од Фонда, уз констатацију да је купопродајну цену исплатио АА. Уговором је предвиђена подела купљене стоке, основног капитала означавањем ушних маркица сваког грла појединачно које добијају уговарачи понаособ. Отац тужиоца се сагласио да се добијени кредит подели и сервисира у односу 50 : 50, на начин како је извршена и расподела основног капитала, те да тужени одговара својом целокупном имовином за 50% добијених средстава од Фонда. Постигнута је сагласност да у сезони обезбеђења хране за стадо, као и пласман произведеног млека учествују са својом расположивом радном снагом и механизацијом, те да сваки учесник у заједничкој производњи одговара за пропаст, као и приход од преузетог стада. Уговор је закључен на одређено време, у складу са условима по основу добијеног кредита од Фонда. Уговарачи су своје потписе на уговору судски оверили 13.09.2006. године. Тужени је обезбедио превоз стада од АД „ДД“ ... до куће АА и за то је платио 500 евра, а потом у току узгоја стоке у више наврата предао 600 бала детелине и 4000 кг кукуруза. У новембру 2006. године оцу тужиоца стигла је и стока по основу договора са Удружењем грађана ... До 16.02.2012. године, када је отац тужиоца преминуо, није било проблема у реализацији уговора о заједничкој производњи. С обзиром да ни једна рата уговора о кредиту од 30.05.2006. године није плаћена, Фонд је 30.03.2011. године иницирао поступак извршења продајом заложених ствари, датих у сврху обезбеђења враћања кредита. Тужилац је решењем оставинског суда од 09.05.2012. године оглашен наследником пок. оца, па је он након тога продао кућу и додао новац и 05.11.2012. године исплатио целокупну обавезу по кредиту уплатом од 2.204.517,00 динара. Странке су у више наврата преговарале око учешћа туженог у отплати кредита, међутим, до договора није дошло. Тужба је поднета 27.02.2013. године.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио, као неоснован захтев тужиоца, са образложењем да ова обавеза не произлази из закљученог уговора о заједничкој производњи у смислу члана 26. и 262. Закона о облигационим односима, јер је сматрао да тужилац треба да докаже да је изостанак враћања кредита последица пропуста туженог, посебно у ситуацији када је део кредита (разлика између 1.305.000,00 и 1.036.000,00 динара) његов покојни отац задржао за себе, а тужени платио превоз стоке и предао му детелину и кукуруз.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио захтев тужиоца, сматрајући да по уговору од 01.09.2006. године подела основног капитала – стада стоке прибављеног средствима одобреним покојном оцу тужиоца на дан 30.05.2006. године условила је сагласност воља уговорача да се добијени кредит од Фонда подели и сервисира у односу 50 : 50, те да тужени одговара својом целокупном имовином за 50% добијених средстава од Фонда, а да из држања уговорача до смрти оца тужиоца несумњиво је да је уговор све време реализован, да он сагласношћу воља није нити мењан, нити раскинут, те да стога тужилац сагласно члану 262. став 1. Закона о облигационим односима има право да тражи његово испуњење. Другостепени суд је сматрао да не постоји правни основ на коме тужени заснива истакнути приговор компензације, с обзиром да су сва давања извршена у току реализације уговора, а једино што је од реализације изостао јесте враћање дуга Фонду по узетом уговору о кредиту, па како је тужилац испунио целокупну обавезу по основу уговора о кредиту према Фонду, тако што је 05.11.2012. године исплатио дуг у висини од 2.204.517,00 динара, то је сматрао да је захтев тужиоца основан.

По оцени Врховног касационог суда правилно је одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и усвојио захтев тужиоца.

Између оца тужиоца и туженог 01.09.2006. године закључен је уговор о заједничкој производњи, којим су отац тужиоца и тужени уредили међусобне односе у циљу одржања, узгоја и остваривања добити поводом купљене стоке по основу кредита који је отац тужиоца добио од Фонда. Из наведеног следи да је између оца тужиоца и туженог закључен уговор о ортаклуку у смислу параграфа 723 Српског грађанског законика, који се примењује на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време непријатељске окупације, с обзиром на то да ова врста уговора није регулисана позитивним правним прописима. Према Српском грађанском законнику, ортаклук је уговор којим се два или више лица обавезују да ће заједнички искоришћавати своја имовинска добра у циљу постизања неке имовинске користи и њене поделе. Да би се неко сматрао ортаком неопходно је да је унео неку имовинску вредност у ортаклук и да учествује у подели заједничке добити. Наведена два елемента уговора о ортаклуку јасно су дефинисана уговором о заједничкој производњи од 01.09.2006. године, будући да су отац тужиоца и тужени уговором уредили своје међусобне односе у циљу одржања, узгоја и остваривања добити поводом купљене стоке по основу кредита добијеног од Фонда и уговорили да се добијени кредит подели и сервисира у односу 50 : 50, на начин како је извршена и расподела основног капитала и да тужени одговара својом целокупном имовином за 50% добијених средстава од кредита, из чега следи да су средства добијена од Фонда улог оца тужиоца и туженог у ортачки посао. С обзиром да тужени није извршио своју уговорну обавезу преузету уговором закљученим са оцем тужиоца, да се добијени кредит подели и сервисира у односу 50 : 50 и како ни једна рата уговора о кредиту од 30.05.2006. године није плаћена, а Фонд је 30.03.2011. године иницирао поступак

принудне наплате и како је тужилац исплатио целокупну обавезу по кредиту уплатом од 2.204.517,00 динара, то је тужилац овлашћен да од туженог захтева исплату половине износа исплаћеног на име кредита, сагласно закљученом уговору између оца тужиоца и туженог, како је то правилно закључио другостепени суд. Правилно је другостепени суд ценио улагања туженог, и правилно закључио да су сва улагања извршена у току реализације уговора закљученог између оца тужиоца и туженог, с обзиром да из уговора закљученог између оца тужиоца и туженог следи да је између њих постигнута сагласност да се обезбеди храна за стадо.

Са напред наведених разлога оцењени су као неосновани наводи ревизије.

У складу са изнетим, а на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић